

Békés megyében Csongrád megyei fiatalok segítsége árvíz sújtotta falvakban

Tegnap, szombaton és ma, vasárnap reggel a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Csongrád megyei bizottságának szervezésében összesen hatszáz fiatal utazott a szomszéd megyébe. A békési falvakat támadó árvíz nyomán rengeteg munkáskézre van szükség, s ezt tudva fogtak össze megyénk ifjúkommunistái, üzemi, vállalati, intézeti dolgozói, hogy a két napon önkéntes felajánlás alapján társadalmi munkában vegyenek részt.

A két turnusban 300-300 önkéntes utazik, s úticéljuk a Gyulától 10 kilométernyire lévő Doboz község, ahol a Körös töltésén immár szükségtelemmé vált homokzsákokat ürítik ki.

Szegedről a textilművek, a DÉLTERV, az olajipar, a Kenderfőnyerő és Szövőipari Vállalat, a gumigyár, a kábelgyár, a DÉGÁZ, a CSOMITERV, az ipari szövetkezetek ifjúkommunistái dolgoztak szombaton. A mai turnusban a DÉLÉP, a szegedi vasútigazgatóság, a Volán, a Kommunális KISZ-bizottság, a Szegedi Szálamagyár és Húskombinát, valamint a DEMÁSZ társadalmi munkásai nyújtanak segítséget Békés község lakóinak.

Somogyi Károlyné felvétele

Képünkön: indulásra készen a fiatalok

Külön figyelemre méltó, hogy a fiatalok az önként vállalt munkán túlmenően a napi étkezésükről is maguk

gondoskodnak. Emellett azonban egy kis uzsonnakielégítőt adott a Szegedi Konzervgyár és a két sütőipari vállalat. A szállító autóbuszokat a szegedi vállalatok biztosították.

Paprikanemesítés szövetkezeti támogatással

A növénynevelés mindig kulcskérdése volt a termésnek, akkor is, amikor a nemesítő egyúttal termelő is volt. A szegedi paprika jó híre természetesen elmaradt volna a termőtáj éghajlati adottságai és a hozzá való jó talaj nélkül, de fölfehéren rövid életű lett volna, ha kutatók sora nem segített volna az előnyös tulajdonságok megőrzésében, és új tulajdonságok átöröklésében. Az üzemi gazdálkodás hatalmas táblán a többször termő jó fajtáknak még nagyobb a jelentősége. Ami a kistermelőknek csak egy-két mászár többletet jelenthetett, szövetkezeti méretekben az már sok száz vagont is kitéhet. A nagyüzemnek külön kívánásai is vannak, hiszen szeretne géppel vetni, géppel betakarítani, őrlés előtt szárítani. Erőteljes volt a paprikatermelő gazdaságok szakembereinek az aggodalma, amikor úgy szervezték át a nemesítő hálózatot, hogy Szegeden csak egy osztálya maradt a kutatóintézetnek.

Lapunk is hangot adott az aggodalomnak 1971 áprilisában. A szegedi körzet termelőinek társulása, egy évtized tapasztalatait mérlegelve fontosnak tartja, hogy önálló központot hozzon létre. Voltaképpen nem újdonság ez, termelési rendszerek általában kutatókat is foglalkoztatnak, ehhez a gyakorlathoz akar csatlakozni a szegedi is.

A meglévő fajták előnyös tulajdonságainak a megőrzése, és a kiváló minőségű vetőmag évről évre történő előállításáig a kutatóintézet irányításával folyt, de az érdekelt szövetkezetek közreműködésével. A termelési rendszernek szolgáltatási feladata, hogy jó magot vagy jó palántát adjon tagjainak, kézenfekvőnek látszik, hogy saját szervezetet hozzon létre a feladatok ellátására. A minisztériumot kérték a szegediek, ruházza rájuk a fajtafenntartás jogát is. A két-öt együtt nagyban növelheti a termelés és az exportképesség biztonságát. A nemesítő azonban új fajtákat is akar, a termelők éppen ezeket várják, egy kapcsolódási

ponttal több: testközelből érzékeljék a földadatokat, és ha lehet, rövidítsék le az új fajták létrehozásának idejét. Amire a nemesítőknél szükségük van, a termelési rendszer megadja.

Harmincegy éve kutat dr. Erdei István, öt államilag elismert és egy előzetesen elismert fajta kötődik nevéhez, két fajtajelölt pedig elismerésre vár. Azt mondja most, anyagilag ugyan jobban járt, amikor még a zöldségkutató intézet osztályvezetője volt, a termelőkhöz kapcsolódva azonban lényegesen jobb körülmények közé került maga a kutatás. A leckét diktálja az élet, az eredményekre igényt tart a társulás minden szövetkezete, természetesen az anyagi áldozatokat is meghozza érte.

A fajtafenntartás szempontjából az adottságok optimálisnak nevezhetők. Korlátlanul bővíthető a palántatelep, gépek rendelkezésre állnak, a növényvédelem a

lehető legkorszerűbb, és az egyik szárított vetőmagüzemmel alakíthatják át úgy, hogy naponta két tonna magot tisztíthatnak vele. A kutató azt mondja, a problémákkal együtt elve gyorsulhat a nemesítés üteme is. Olyan változások történtek a termelésben, amelyeket kötelező követni.

Egyik szövetkezetünk éveivel ez előtt már próbálkozott vele, hogy növénynevelőket alkalmazott, de kezdeményezését nem koronázta siker. Nem hagyhattuk ki az alkalmat, hogy meg ne kérdőztük volna, hasonló kudarc nem fenyegeti-e a termelési társulást. Azt a feleletet kaptuk, úgy látják, a személyi garanciák itt nagyobbak, támogatást is többet tudnak adni, és az eredményekre is jobban számítanak. Olyan együttműködésről van szó, amelynek alapjai hosszú évek óta élnek, csupán szervezeti változás történt. H. D.

Mezőgazdasági kiállítás

Sok látogató, kereskedelmi tárgyalások

Népes vendégsereget fogadott szombaton az OMEK. Már a nyitás előtt hosszú sorok kígyóztak a pénztáraknál, megteltek a parkolók. Nemcsak személyautók, de buszok is szép számmal érkeztek, a különféle megyék mezőgazdasági üzemének kollektívái hozták el, hogy megismerhessék az agrár-gazdaság legújabb műszaki, technikai, biológiai újonságait, a legmodernebb technológiákat, gépeket.

Nagy sikert arattak a termelési rendszerek óriásgépei, többi között a Rába-Steiger 300 lóerős traktorja és mellettük azok a kis kertgépek, amelyeket hobbyként

barkácsoltak házi műhelyekben, mégis a legkeményebb igénybevételnél is jól vizsgáztak. Mindig sok látogatót von az élelmiszer pavilon is.

Az OMEK-on megkezdődtek a kereskedelmi tárgyalások. Az NSZK-beli Bayer AG szerződést kötött a Nitrokémia Ipartelepkel nagyhatású növényvédő szer előállítására. A szombat egyébként az NSZK napja volt az OMEK-on. Az eseményeit Josef Ertl élelmiszerügyi, mezőgazdasági és erdészeti miniszter nyitotta meg. Az NSZK az idei OMEK legnagyobb nem szocialista országbeli kiállítója.

A dolgozók érdekében

A szakszervezetek XXIV. kongresszusa előtt Beszélgetés a SZOT főtítkárhelyettesével

Túlzás nélkül mondhatjuk: hosszú ideje nem hangzott el ennyi szó a szakszervezetekről mint mostanában. Indokolja ezt a magyar szakszervezetek közelgő — idén decemberben esedékes — XXIV. kongresszusa, de talán ennél is inkább az a tény, hogy a szakszervezetek mind nagyobb felelősséget vállalnak a társadalmi életben. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a dolgozók érdekképviseleiként, az állami szervek és testületek egyenrangú partnereként lépnek fel minden társadalmi fórumon.

Jakab Sándor, a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtítkárhelyettese erről ezeket mondta:

— A magyar munkásmozgalomban az ellenforradalmi elnyomás évtizedeiben nagy szerepük volt a munkahelyi szakszervezeti bizalmiaknak. Ők képviselték dolgozóit a munkáltatóval, a tőkessel szemben. Számos munkásmozgalmat szervezői nagy többségükben a munkáserdekek öntudatos védelmezői voltak. Megváltozott viszonyaink között, a szocializmus építése során elég hosszú ideig nem kapta meg a szakszervezeti bizalmi a neki kijáró megbecsülést, inkább csak afféle tagdíjbeszedőnek tekintették. Kétségtelen azonban, hogy a szakszervezeti bizalmiakra nagy szükség van ma is, s ezért kapták vissza most az újjáválasztások után — természetesen szocialista körülményeinknek megfelelően — régi rangjukat. Ma már a bizalmiak beleszólási joga van a munkahelyi döntésekbe, a bizalmiak tanácsa véleményezi a vállalat gazdasági és szociális terveit, minősíti a legfontosabb gazdasági vezetők tevékenységét, együttesen jóváhagyják a vállalat kollektív szerződését. A bizalmi: részese a döntéseknek.

— Mennyire aktivizálta a szervezett dolgozókat a bizalmiválasztás?

— Szakszervezeti tagságunknak túlnyomóan nagy többsége részt vett a választótaggyűléseken, négy és fél millió szervezett dolgozó közül mintegy négy millió, s közülük minden negyedik, kerek egymillió tag fel is szólalt. Gondosan elemezték a jelöltiek munkáját, s a korábbinál jelentősen több szakszervezeti tisztségviselőt választottak meg. Jelenleg a munkahelyeken 160 ezer bizalmi csoport működik, ami ugyanannyi bizalmi és 150 ezer bizalmihelyettes jelent. A főbizalmiak száma 17-18 ezer és körülbelül ennyi a főbizalmi-helyettes. S még néhány szám: 7300 szakszervezeti bizottságban 62 ezer, 20 ezer társadalmi bizottságban mintegy 100 ezer, 6300 munkahelyi döntőbizottságban 60 ezer tag végzi felelősségteljes munkáját. Összesen körülbelül 170 ezerrel több szakszervezeti tisztségviselőt választottak meg, mint 1975-ben.

— Ez tehát a helyzet a munkahelyeken, a közvetlenül választott szakszervezeti tisztségviselőkkel. Milyen a kapcsolat a vállalatok vezetőivel?

— Nagyon sok múlik azon, hogy a bizalmiak és bizalmicsoporthoz, illetve főbizalmiak hogyan állják meg a helyüket. A bizalmi testület választja a szakszervezeti bizottságot, a helyi operatív vezető szervezet, ez az igazgató, a vállalat vezetőinek állandó partnere. Eddig tapasztalataink azt mutatják, hogy élnek jogaikkal, megállják a helyüket. Talán ennél is fontosabb magasabb fokon az állami irányítás és a társadalmi képviselet együttes érvényesítése. A hangsúly az „együttes” szón van, vagyis a szakszervezeteknek nemcsak lehet, hanem bele is kell szólniuk az ágazati, a szakma alapvető fontosságú kérdéseibe. Ami pedig a végrehajtást illeti, a szakszervezeteknek — éppen a bizalmi rendszer megújulása, fejlődése folytán — igen sok tapasztalatuk halmozódik fel. A jó és a rossz tapasztalatokat egyaránt jelezzük a minisztériumoknak, hogy azok figyelembevételével tovább javuljon a gazdasági munka. Az ágazati minisztériumoknak és a megfelelő partnerszakszervezetnek természetesen értékelniük kell közösen a munkát, meghatározniuk a feladatokat. Vonatkozik ez a népgazdasági tervezés tartalmi és gyakorlati kérdéseire, az életszínvonal-politika, ezen belül a bérértékelés, a jövedelempolitika továbbfejlesztésére, a munka szerinti, valóban szocialista elosztás elvének gyakorlati érvényesítésére, összefoglalva: a társadalmi szocialista vonásainak erősítésére.

— A célok azonosak, akár az állam, akár a szakszervezetek oldaláról nézzük. Melyek mégis a szakszervezetek feladatai, ha nem ellentétes érdekekről van szó?

— Kétségtelen, hogy azonos célokért küzdünk, mégis mások az állami feladatok. A szakszervezeteknek amellet, hogy közös célokért küzdenek, fokozottan szem előtt kell tartaniuk az emberek, a dolgo-

zók érdekeit. Meg kell tárgyalni, megközelíteni rendszeresen, az állami szervekkel, testületekkel, vezetőkkel, így a minisztériumokkal és a miniszterekkel is a szociálpolitikai kérdéseket, a munkaerő-gazdálkodás, mindenkor helyezetét, a szakmai alap- és továbbképzést, a műveltségi, kulturális helyzetet, a hátrányos helyzetben levő dolgozók rétegeket és a fiatalok gondjainak megoldását. Például nagy társadalmi problémánk, a lakáskérdés enyhítése és megoldásának lehetőségeit.

— Az államigazgatásban is, a szakszervezeteknél is egy-egy terület vezető testülete a megyei tanács. Milyen a kapcsolat a megyei tanácsok és végrehajtó bizottságok, illetve a szakszervezetek megyei tanácsainak elnökségei között?

— Eddig is volt, jelenleg is van munkakapcsolat együttműködés közöttük. Azt szeretnénk, hogy a jövőben egy-egy tervidőszakra, tehát öt évre előre állapítsák meg a közös feladatok főbb irányait és céljait. Viszont évente értékeljék a végrehajtást és jelöljék meg a következő év feladatait. Itt is szeretném hangsúlyozni, hogy jóllehet a végső cél, a szocializmus felépítése közös, a hétköznapiak során lehetnek és vannak is ellentétek a tanácsállamigazgatási vezetők, valamint a szakszervezetek, a dolgozók érdekképviselete között. Természetesen nem antagonisztikus ellentétokről van szó, de olyan kérdésekről, amelyeket meg kell vitatni, amelyekben az állami, a népgazdasági érdekeket egyeztetni kell a szakszervezetekkel, amelyek az egyes embereket, a családokat, a különböző szociális helyzetű rétegeket képviselik. Így például messzemenően figyelembe veszik a megyei tanácsok is a szakszervezetek javaslatait az egyes települések ellátási színvonalának emelésénél, a kommunális és gyermekintézmények, a szociális és közlekedési hálózat fejlesztésénél és még sokáig sorolhatnám. Ennek továbbfejlesztése érdekében javasoljuk, hogy a megyei tanácsok és SZMT-elnökségek rendszeresen találkozzanak, ismerjék meg egymás véleményét, értékeljék az elvégzett munkát és szabják meg a következő tennivalókat.

— Röviden bár, de elmondta az eddigiekben a saját, illetve a SZOT vezetőinek véleményét az állami, gazdasági és a szakszervezeti szervek, vezetők együttműködéséről a munkahelyektől a megyeiken át a minisztériumok és a szakmai szakszervezetek kapcsolatait. Hogyan történik mindez a Minisztertanács és a SZOT között?

— Itthon és határainkon túl is elismeréssel nyilatkozunk arról a munkakapcsolatról, rendszeressé vált tanácskozásokról, amelyek jellemzik a Magyar Népköztársasági Minisztertanácsa és a Szakszervezetek Országos Tanácsának Elnöksége közti viszonyt. Közismert hogy sok fontos, valószínűleg döntő érintő kérdésben, az országos munkaversenyek értékelésében közösen hoz határozatot a két testület. Választóintéző, a szervezett dolgozóktól kapott felhatalmazásunk, megbízásunk és kötelezettségünk alapján a továbbiakban is olyan kérdéseket kívánunk napirendre tűzni, amelyek mindenkit közvetlenül érintenek. Így javasoljuk, hogy szerepeljen az együttes ülésen a bérből és fizetésből élők életszínvonalának alakulása, egy közösen végzett vizsgálat után. Ugyancsak javasoljuk az éves népgazdasági terv fő céljainak és a terv végrehajtásának megvitatását is. Napirendre kívánunk tűzni olyan, az egész társadalom számára alapvetően fontos kérdéseket is, mint a lakáshelyzet, az egészségügyi ellátás, az államigazgatás és a dolgozók kapcsolata, a szakemberképzés, a munkásművelődés és más, valamennyiünket érdeklő, foglalkoztató problémákat. Ugyancsak szeretnénk, ha a Minisztertanács és a SZOT Elnöksége együttesen értékelné megfélemlítő időközönként az üzemi demokrácia fórumainak működését, a különböző szintű állami és szakszervezeti szervek kapcsolatait.

— Ez is bizonyítja, hogy a partnerszervezetek fenntartását és erősítését a SZOT. Hogyan látja ennek jövőjét?

— Nem új ez, valóiban régi, de átmenetileg szinte feledésbe merült gyakorlat visszaállítása. Sokan beszéltek erről a szakszervezetbizalmi-választó és küldöttgyűléseken is. Örvendetes az az aktivitás, ami ezek folyamán megnyilvánult, s ami bizonyára jellemző lesz az év hátralévő időszakára, hiszen decemberben ül össze XXIV. kongresszusunk. További erősítést, irányítást várunk a magyar szakszervezetek közeli kongresszusától abban is, hogy még következetesebben képviseljék a dolgozók érdekeit a továbbiakban minden fórumon és szinten.

Várkonyi Endre